

Utovar i istovar goveda

ANIMAL TRANSPORT GUIDES

Stranica 1

Poveznica na sve vodiče i informacije:
www.animaltransportguides.eu

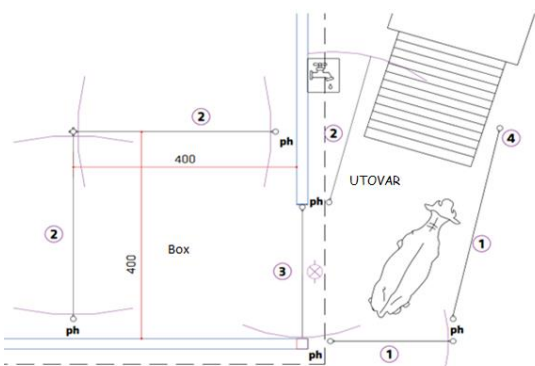
Priprema za utovar: 'Što napraviti?'

- 1 Vozač treba **provjeriti** u 'Kontrolna lista za vozače životinja: Jeste li pripremljeni?'. U slučaju bilo kakve sumnje ili hitne situacije, zatraži savjet veterinara.
- 2 Provjeri **broj životinja** i **mogu li životinje podnijeti** putovanje (veličina, težina i sposobnost za putovanje). Za provjeru sposobnosti za putovanje koristi '[Practical Guidelines to Assess Fitness of Adult Bovines](#)'
- 3 Pripremi **plan utovara**, Uzmi u obzir koliko je goveda, koje težine, spola i imaju li rogove. Sa spolno zrelim govedima treba baratati odvojeno, a i prevoziti ih treba u odvojenim odjeljcima.
- 4 Otvori bočne stranice na kamionu radi osiguranja bolje ventilacije tijekom utovara.
- 5 Vozač/pratitelj treba prilagoditi **rampu za utovar** prostoru za utovar ispred rampe kamiona. Treba izbjeći razmake, a nagib rampe treba biti što je moguće manji (max. 36% ili 20° za telad, max. 50% ili 26° za odrasla goveda).
- 6 Ako nije osiguran prostor za utovar, organiziraj što bliže vozilu **zakrivljen prolaz** za utovar, ili **pod kutom** (čvrsti koridor, visine za odrasle životinje: 1,7 m).
- 7 **Područje utovara pokrij slamom** radi sprječavanja klizanja životinja i izbjegavanja refleksije svjetla.
- 8 Provjeri ima li u krugu koridora bilo kakvih **prepreka** (vizualnih ili fizičkih).
- 9 Utovar treba biti napravljen **tiho i smireno**.

Sve životinje trebaju biti u mogućnosti stajati ili ležati istovremeno. Za optimalnu cirkulaciju zraka u vozilu, iznad ramena goveda potrebno je osigurati 20 cm prostora.

Sad si spreman za utovar!

Prostor za životinje

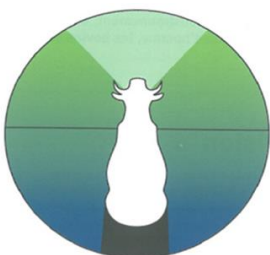
Kategorije	Srednja težina (kg)	Min. površina / životinji (m ²)
Mala telad	50	0.30 to 0.40
Telad srednje veličine	110	0.40 to 0.70
Teška telad	200	0.70 to 0.95
Srednje velika goveda	325	0.95 to 1.30
Teška goveda	550	1.30 to 1.60
Jako teška goveda	>700	> 1.60

Utovar

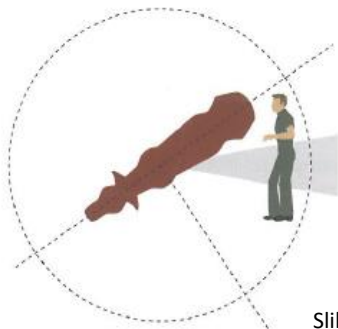

1. Dopusti govedima da pri utovaru **hodaju svojom uobičajenom brzinom**.
2. Barataj govedima u **skupinama** (5 odraslih goveda, 10 – 15 teladi).
3. **Ograniči buku** u svrhu smanjenja stresa.
4. Bolje je **teladi** pri utovaru osigurati **individualnu pomoć**.
5. Uzmi u obzir specifično **vidno polje** goveda: smjesti se iza goveda sa strane da bi se kretala naprijed – Slika 2.

Slika 1.

- binokularan vid
- monokularan vid
- smanjena vidljivost
- sljepo područje

Slika 2.

Što učiniti ako se goveda zaustave i odbijaju se pokrenuti?

- Treba smanjiti buku. Izbjegavaj deranje i vikanje; goveda su jako osjetljiva na buku.
- Dopusti govedima da se smire te provjeri jesu li životinje sposobne za putovanje
- Provjeri ima li prepreka kao što je refleksija svjetla ili druge stvari koje ih mogu prestrašiti te ih ukloni. Nije moguće? Daj im dovoljno vremena da istraže prepreku i da je zaobiđu. Ukloni sve prepreke prije sljedećeg utovara/istovara.
- Koristi pasivne metode za pokretanje goveda (primjerice, tiho ih ohrabruj uz obzirno korištenje drvenog ili plastičnog štapa).
- Stimuliraj životinje na kretanje bilo šapatom ili govorom. Nikad nemoj udariti životinju!
- Izbjegavaj elektro goniče koliko je moguće te ih koristi samo na odraslim govedima, kad ima prostora da se mogu pokrenuti naprijed (u trajanju ne duljem od 1 sekunde!). Koristi ih samo na vanjskim dijelovima stražnjih dijelova tijela.

Istovar

1. U slučaju **kašnjenja pri istovaru**, osiguraj dobru ventilaciju u zaustavljenom vozilu (otvoriti bočne stranice, koristiti prisilnu ventilaciju ako je moguće, parkirati vozilo u hladu).
2. Koristi maksimalnu širinu **koridora** za istovar i odgovarajuće osvjjetljenje pri istovaru.
3. **Istovaruj** goveda u **skupinama** koje su prilagođene veličini odjeljka na mjestu dolaska.
4. Ako pri dolasku životinja **nije sposobna za putovanje**, treba je odvojiti i prvo se pobrinuti za nju.
5. Koristi iste **pasivne metode** za pokretanje životinja, kao što je opisano u dijelu „Utovar“.
6. Ako su sve životinje istovarene, temeljito **očisti i dezinficiraj** vozilo.
7. Vrati **plan puta** nadležnom tijelu na mjestu utovara te izvijesti o svim problemima. **Još bolje!** Koristi podatke o monitoringu putovanja i uočenim teškoćama za poboljšanje budućih putovanja.